

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVIII., číslo 10

16. 5. 2021 / neprodejné

Z OBSAHU Co vlastně sv. Josef dělal jako tesař?
Jak na nového arcibiskupa
Dům ze skla: Zrovnoprávnění

04

08

15

Benvenuto Tisi: Nanebevstoupení (1510–1520)

Vstup do nebe

Esencí křesťanského života je následování Krista. Poznáváme ho jasně a bezpečně ve čtyřech evangeliích. On je tím nejlepším Vzorem.

Ježíš nám dává příklad svatého dětství. Ač Syn Boží, poslouchá své rodiče. Můžeme ho následovat v poctivé a vytrvalé práci, které věnuje větší část svého pozemského pobytu. Kristus nám ukazuje, jak překonávat pokušení a vítězit nad zlem. Je nám vzorem i svým veřejným působením: srozumitelně říká pravdu, zjevuje Boží království a činí milosrdenství potřebným lidem, které potkává. Tak i my, jako křesťané, máme sdělovat pravdu jasně a s láskou, máme ukazovat na dostupnost a přesah Božího života a konat dobré skutky z lásky a ku pomoci lidem.

Krista následujeme i v jeho vrcholných skutcích: v utrpení a oběti, ve vzkříšení a oslavení. Nebojme se tíhy života. Žádný náš kříž není tak těžký jako byl kříž Kristův – tíha hříchů všech lidí všech dob. Ten náš kříž nám navíc Pán pomáhá nést a donést. Stejně tak se nemusíme děsit nemocí a umírání, jsme-li ve spojení s Kristem. Ježíšovo zmrtvýchvstání osvětluje naši cestu za ním, dává světlo a smysl i všemu těžkému a bolestnému. Už zde na Zemi máme účast na Božím životě, na životě věčném.

Posledním krokem při následování Pána je nanebevstoupení. Ježíšův vstup do nebe před zraky apoštolů, je příkladem i pro nás. Když se Vzkříšený po čtyřicet dní ukazuje ženám, apoštolům a dalším učedníkům, je jeho oslavení

ztlumené, přizpůsobené našim smyslům. Od chvíle, kdy se Ježíš ztrácí v oblacích a usedá na Boží pravici, září jeho sláva naplno, až tak, že oslepuje Šavla a působí jeho obrácení. Podobně i my máme následovat Pána do slávy ve dvou stupních: ve smrti vstupuje na věčnost naše duše. Při Kristově druhém příchodu budou vzkříšena a mají být oslavena i naše těla.

Radostná představa dvojího nanebevzetí posiluje naši naději, že tohoto cíle skutečně dosáhneme. Následujme proto našeho Pána a nejlepšího Přítel vĕrnĕ a zachovejme mu víru, lásku a vĕrnost až do konce.

*P. Mgr. Pavel Maria Mayer OP
děkan farnosti Jablonné v Podještědí
a strážce hrobu svatĕ Zdislavy*

Biskup Vokál slavil 10. výročí svého biskupského svěcení

Je to 10 let ode dne, kdy byl Mons. Jan Vokál vysvěcen kardinálem Tarcisiem Bertone SDB v římské bazilice sv. Petra na biskupa. Spolusvětiteli se stali kardinál Dominik Duka OP a arcibiskup Erwin Josef Ender. Úřadu se ujal jako 25. biskup královéhradecký. Jako biskupské motto si zvolil text: „Pod tvou ochranou.“

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecké diecéze, se narodil 25. září 1958 v Hlinsku v Čechách. Vyrůstal v křesťanské rodině a první svátosti přijal v místní farnosti Narození Panny Marie.

Po studiu Střední průmyslové školy elektrotechnické v Pardubicích úspěšně absolvoval studium na Fakultě elektrotechnické na ČVUT v Praze.

V září 1983 odešel do Říma, kde nastoupil do Papežské koleje Nepomucenum a studoval filosofii a teologii na Papežské lateránské univerzitě.

Dne 5. července 1988 byl v německém Ellwangu vysvěcen biskupem Jaroslavem Škarvadou na jáhna a inkardinován do rodné královéhradecké diecéze. Kněžské svěcení přijal z rukou papeže sv. Jana Pavla II. dne 28. května 1989 v bazilice svatého Petra ve Vatikánu.

V letech 1989–1990 sloužil jako farní vikář v americké diecézi Peoria v Epiphany Church a posléze 1. října 1991 nastoupil do služeb Státního sekretariátu, Sekce pro obecné záležitosti, ve Vatikánu.

Na Papežské lateránské univerzitě, kde studoval *Utroque Jure*, tedy studium civilního a kanonického práva, získal roku 2005 licenciát a roku 2008 doktorát a titul *JU.D.* O rok později ještě absolvoval rigorózní řízení v oboru ústavního práva na Univerzitě Karlově v Praze. Mons. Vokál je držitelem diplomu Kongregace pro bohoslužbu a svátosti a diplomu Kongregace pro blahorečení a svatořečení.

V letech 1992–2005 byl osobním sekretářem kardinála Corrado Bafile a roku 2005 byl papežem Benediktem XVI. jmenován koadjuktorem kanonické kapi-

tuly při Papežské bazilice Panny Marie Větší v Římě.

Během pastoračních návštěv České republiky papežů Jana Pavla II. a Benedikta XVI., v letech 1995, 1997 a 2009, byl členem papežského doprovodu.

Roku 1997 mu byl udělen titul kaplana Jeho Svatosti a roku 2007 titul papežského preláta.

Na svátek sv. Václava, 28. září 2005, jej kardinál Dominik Duka OP zařadil mezi čestné kanovníky Katedrální kapituly Svatého Ducha v Hradci Králové.

Dne 3. března 2011 byl papežem Benediktem XVI. jmenován 25. biskupem královéhradeckým. Biskupské svěcení přijal z rukou kardinála Tarcisia Bertona SDB dne 7. května 2011 v bazilice svatého Petra ve Vatikánu. Spolusvětiteli se stali kardinál Dominik Duka OP a arcibiskup Erwin Josef Ender.

Do úřadu diecézního biskupa byl uveden dne 14. května 2011 v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové jako 25. biskup této diecéze.

V rámci České biskupské konference je místopředsedou ČBK, místopředsedou Stálé rady ČBK, členem Komise ČBK pro liturgii, Rady pro COMECE, delegát ČBK pro Nepomucenum a Rady pro eucharistické kongresy.

církev.cz

Knižní rozhovor s hrdinskou sestrou z Myanmaru: Zabijte mě, ne lidi!

„Zabijte mě, nezabijte lidi,“ tak je nadepsán knižní rozhovor se sestrou Ann Rose Nu Tawng. Před dvěma měsíci oběhla svět její fotografie a stala se symbolem pokojných protestů proti vojenskému režimu v Myanmaru. Řeholní sestra poklekla na ulici před těžkooděnci a zastavila útok policejní jednotky. „Také já poklekám na

ulicích Myanmaru,“ řekl o pár dní později papež František ve svém apelu na návrat demokracie v této asijské zemi.

Prožíváme hrůzu, ale doufám, že jednoho dne nastane pokoj a spravedlnost zvítězí, říká v knižním rozhovoru sestra Ann Rose. Pracuje jako zdravotní sestra v nemocnici vedené její řeholní kongre-

gací sv. Františka Xaverského ve městě Myitkyina. Italský novinář Gerolamo Fazzini, který rozhovor vedl, přiznává že jej okouzila prostota a zároveň hluboká víra myanmarské řeholnice.

„Je v ní prostota a velikost zároveň. Když vypráví svůj životní příběh, když mluví o své rodině a povolání, je zřejmé, že

SLOVO KNĚZE

Nedávno jsem si prohlížel fotky...

Je to již rok, co papež František přidal do loretánských litaní nové invokace. Jednou z nich je Útěcho migrantů. Čas od času nás média poinformují o situaci, ve které se migranti nacházejí. Jedny to nechává lhostejné, jiní se rozčilují nad lhostejností odpovědných nebo nad jejich horlivou péčí o jejich budoucnost. A my katolíci se za ně, jak nás vybízí papež, modlíme.

Měsíc květen je již v plném proudu a s ním i májové pobožnosti, kterými se snažíme projevit svou úctu k Panně Marii.

V tomto měsíci také vrcholí v mnoha farnostech příprava prvokomunikantů. A právě v té souvislosti jsem si prohlížel skoro 50 let staré fotografie. Fotografie z mého prvního přijímání. Z onoho hloučku foceného s našim panem děkanem na farní zahradě si podle jména pamatuji již jen některé. Část z nich občas ještě potkám při občasných návštěvách rodiště, ale ne v kostele. Víím, o některých, že měli svatbu v kostele a snad mají i pokřtěné děti, ale od stolu Páně poněkud odmigrovali. Kam, toť otázka. Snad do „země blahobytu a klidu od všeho náboženského“? Nevím. Ale co víím, že dobrovolně opustili ochranný stín pláště Panny Marie a zřekli se jejího syna v eucharistii. Jen doufám, že až zjistí, co opustili, že ještě budou mít dosti sil na návrat domů.

Mnozí si přejí, aby migrantů bylo co nejméně, nejlépe žádní. Přejme si to i my právě v souvislosti s prvokomunikanty, jejichž víra, naděje a láska bude mnohdy těžce zkoušena a vysmívána. A prosme Pannu Marii, ať je provází svou mateřskou láskou a v rozhodujících a těžkých chvílích je jim vždy útěchou.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

pochází z prostých poměrů. Její otec se plně věnoval katechezi. Mimořádná je však na této řeholnici nejen odvaha, kterou prokázala tváří v tvář ozbrojencům, když klečela na ulici a padaly na ní kameny, nýbrž také víra, která ji vedla. V rozhovoru mluví totiž velmi jasně: „Cítla jsem, že to musím udělat. Bůh mě k tomu přivedl a Duch Svátý byl v té chvíli se mnou.“ Na adresu ozbrojenců užívá dosti tvrdá, příkrá slova, ale zároveň se za ně modlí, za jejich obrácení, a vidí také to, že někteří z nich by chtěli stát na straně národa, ale jejich nadřazení jim to nedovolí. Působila na mě po této stránce velmi duchapřítomně a také velmi křesťansky. O možnosti odpuštění mluví velmi evangelním stylem.“

Gerolamo Fazzini se situací v Myanmaru dlouhodobě zabývá. Naději současné revolty proti nastolení vojenského režimu spatřuje zejména v mladých lidech. Do protestů se nicméně zapojili lidé napříč věkovými kategoriemi, náboženstvími a etniky, kterých je v Myanmaru 136. Mladí si však uvědomují, že se nechtějí vrátit do temných let, jaká prožili jejich rodiče. Okusili demokracii a chtějí v ní žít dále, dodává italský novinář. Připomíná také, že katolická církev se do revolty otevřeně zapojila.

„Ano, není to jen ona. Do ulic hlavního města a dalších měst vyšli kněží, bohoslovci, mnoho laiků... To všechno je

znamením, že katolická církev se tentokrát více než kdy dříve postavila na stranu lidí. V zemi, kde – podobně jako v mnoha dalších asijských oblastech – potkáváme předsudek, který v katolickém náboženství vidí něco nevyhnutelně cizího, církev vstoupila naplno do této situace, aby řekla: Jsme solidární s národem, jsme na stejné straně a riskujeme, tak jako jeho lidé. Nezapomeňme, že například v prvních dnech protestů arcibiskup Mandalay, druhého největšího myanmarského města, byl vyfotografován s gestem (třemi vztyčenými prsty), kterým se přihlašoval k hnutí občanské neposlušnosti proti aroganci vojáků. Jak je známo kardinál Bo velmi jasnými slovy vyjádřil, kde stojí církev.“

Připomíná italský novinář Gerolamo Fazzini. Hlavním problémem současné situace v Myanmaru je skutečnost, že armáda je stát ve státě, nepředstavuje pouze vojenskou moc. Drží dvě velké holdingové společnosti, spravující státní podniky, nemocnice, pozemky a nemovitosti. Jde tedy o spleť politických a hospodářských prvků. Sestra Ann Rose nás tedy prosí zejména o to, abychom nezapomněli na boj tohoto národa a jeho utrpení, a také na to, že jde o další geopolitický a ekonomický zápas, v části světa, kde není nouze o evropské firmy a zájmy.

Vatican News

Papež se zapojí do italské národní debaty o demografickém propadu

Papež František se zapojí do národní debaty na téma bezdětnosti v Itálii. Zúčastní se takzvaných generálních stavů svolaných na 14. května Fórum rodinných sdružení a přednese promluvu na zahajovacím zasedání. Očekává se rovněž přítomnost představitelů vlády, ředitele statistického úřadu, politiků různých skupin a také představitelů světa byznysu, sportu a kultury.

Jak říká předseda Fóra Gigi De Palo, papež na pozvání ihned zareagoval. Uvědomuje si totiž, v jak těžké pozici se dnes Itálie nalézá.

„Očekáváme nová slova, očekáváme, že nám papež představí svůj názor a při-

pomene, že bezdětnost se netýká jen těch nemnoha lidí, kteří chtějí mít děti. Je to otázka dotýkající se také těch, kdo děti mít nechtějí. Protože také ten, kdo se rozhodne, že děti mít nebude, musí mít na paměti, že jsme jednou lidskou rodinou a že existuje něco takového jako mezigenerační solidarita. Pokud totiž singl, který nechce děti, chce zachovat důstojnou životní úroveň, chce mít důchod nebo lékařskou péči zdarma, musí nutně podporovat proroďinnou politiku a úsilí o vzrůst porodnosti v naší zemi. Místo toho se u nás otázka porodnosti stala předmětem ideologických sporů.“

Vatican News

CO VLASTNĚ SV. JOSEF DĚLAL JAKO TESAŘ?

10 věcí, které byste měli vědět o sv. Josefu

Gerard van Honthorst: Kristovo dětství (cca 1620)

Papež František ustanovil, že od 8. prosince 2021 se bude slavit zvláštní Rok svatého Josefa, aby v něm všichni věřící v Krista mohli každý den upevňovat jeho příkladem svůj život z víry a v úplnosti plnit Boží vůli. Dosažení tohoto velmi žádoucího cíle podpoří v první řadě dar posvátných odpustků, který Apoštolská penitenciárie tímto dekretem, vydaným podle úmyslu nejvyššího pontifika Františka, dobrotivě uděluje pro celý Rok svatého Josefa. Plnomocný odpustek se uděluje za obvyklých podmínek (svátostné vyznání, přijetí eucharistie a modlitba na úmysl nejvyššího pontifika) věřícím v Krista, kteří se v duchu odvrátí od jakéhokoliv hříchu a budou se účastnit Roku svatého Josefa za okolností a způsoby, jak to určuje tato Apoštolská penitenciárie.

A co víte o sv. Josefu vy, abyste se mohli konkrétně inspirovat jeho příkla-

dem? V tomto miniseriálu vám přinášíme 10 věcí, které byste vědět měli.

2. Co vlastně sv. Josef dělal jako tesař?

Josef možná ve svém městě působil jako „údržbář“.

Některé biblické výrazy často nelze velmi dobře přeložit. Vezměme si například obvyklý překlad Matouše 13,55. Lidé z Nazareta zpochybňují Ježíšovu božskou moc slovy: „Což to není syn tesaře?“ Tím je pochopitelně myšlena souvislost s Josefem, který je tradičně znám jako „tesař“. Tento překlad vedl k bezpočtu vyobrazení Josefa v křesťanském umění jako muže, který pracuje v dílně se dřevem a celé dny vyrábí židle a stoly.

Význam řeckého slova

Slovo použité v tomto verši však není tak jednoznačné a konkrétní. Původní

řecký text označuje Josefa jako „*tekton*“, což mělo ve starověkém světě různé významy. Podle jednoho badatele „lze etymologii výrazu *tekton* sledovat až k indoevropskému kořeni *tek-* nebo *teks-*, což znamená sekat nebo pracovat se sekýrou, ale vztahuje se také ke tkání, stavění, výrobě a spojování“. Navíc „pasáže z *Iliady* a *Odyssey* ukazují, že *tektoni* pracovali s různými materiály a nástroji.“

Vysoce kvalifikovaný dělník

Tito muži byli vysoce kvalifikovaní dělníci zběhlí v práci nejrůznějšího druhu. Další komentátor vysvětluje, že „*tekton* mohl být prostě tesař, ale toto slovo mohlo označovat také mistra pracujícího se dřevem nebo zedníka. *Tekton* byl člověk, na kterém závisela každá vesnice, aby byly správně položeny základy nebo aby byly přesně zabudovány dveře. Jinými slovy, Josef a jeho syn Ježíš byli muži, za kterými byste v té době šli, kdybyste chtěli postavit dům pro svou rozrůstající se rodinu.

Josefa by tedy bylo možno popsat jako „údržbáře“, který svým sousedům pomáhal s jejich projekty, ať malými či velkými. Další slovo, které by jej charakterizovalo, je „řemeslník“.

Tento výklad vrhá více světla na práci sv. Josefa a jeho nevlastního syna Ježíše. Líčí oba dva jako muže, kteří chodili po vsi a lidé je žádali, aby k nim zašli a provedli jim opravy v domě. To by také vysvětlovalo, proč každý v Nazaretě znal Ježíše jako „tesařova syna“. Josef a Ježíš byli často vidět, jak pomáhají lidem s jejich projekty. Koneckonců, i když může být pravda, že Josef byl tesař, jak si ho běžně představujeme, je také velmi pravděpodobné, že byl „řemeslníkem“ zručně pracujícím se dřevem, ale i s kamenem a dalšími materiály.

Aleteia.org
Překlad Pavel Štička

ABY BYLI JEDNO JAKO MY

16. května 2021 – 7. neděle velikonoční – Jan 17, 11b-19

Kristus Pantokrator. Mozaika v apsidě katedrály Proměnění Páně v Cefalú, Sicílie.

Augustin

Je však i hlavou Církve a Církev je jeho tělo, tedy mohl říci: „Já a oni jsme ne jedno, ale jeden“, protože hlava a tělo je jeden Kristus. Ukazuje však své božství jedné podstaty s Otcem a chce, aby jeho byli jedno, ale v Kristu. Nejen touto přirozeností, kterou se všichni smrtelní lidé stávají rovnými andělům, ale i tou stejnou svornou vůlí, která společně touží po jednom a tom samém, protože oheň lásky je nějakým způsobem spojuje v jednoho Ducha. To tedy znamenají slova „aby byli jedno, jako jsme i my jedno“. Jako jsou Otec a Syn jedno nejen stejnou přirozeností, ale i vůlí, pak i tito, mezi nimiž a Bohem je Syn Prostředníkem, mají být jedno nejen svou přirozeností, ale i společenstvím lásky.

Jan Zlatoústý

A není divu, že se tehdy ztratil jen on a mnozí později. Říká: „nikdo z nich nezahynul,“ tedy „pokud jde o mne, nikoho neztratím“, co pak Ježíš jasněji říká na jiném místě (Jn 6,37). Když odejdou sami, netahám je násilím zpět.

Posvěť je pravdou: udělej je svatými

darem Ducha svatého a správným učením. Správné učení totiž vyučuje o Bohu a posvěcuje duši. A když tu mluví o učení, dodal „tvoje slovo je pravda“. Neobsahuje žádnou lež ani neukazuje nic obrazně či tělesně. A zdá se mi, že slova „posvěť je pravdou“ ukazují ještě i na něco dalšího: odděl je pro kázání a ohlašování.

Pro ně se i já sám posvěcuji: sebe samého ti přináším jako oběť. Všechny oběti a všechny dary Bohu se nazývají svaté. Kdysi bylo posvěcení obrazné, například prostřednictvím ovce, nyní je však samotnou Pravdou, a proto dodává „aby i o ni byli posvěceni v pravdě“. Protože i je přináším tobě jako oběť.

Béda

Jakoby říkal: „už se blíží čas, kdy budu vzat ze světa“. Proto je potřebné, aby oni nebyli vzati ze světa, ale aby nejprve ohlásili světu mne i tebe. A když dodává „abys je zachránil od zlého“, dá se zde chápat všechno zlo, a pak i to největší, zlo rozdělení.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

K ROKU RODINY: AMORIS LAETITIA ANEB PRAVDA NEREZAVÍ

Letošní slavnost sv. Josefa zvolil papež František za datum zahájení Roku rodiny Amoris laetitia (19. březen byl zároveň pátým výročním vydání exhortace, k níž se titul odvolává, a rovněž výročním inaugurace Františkova episkopátu). Tento rok manželství a rodiny bude slavnostně ukončen na 10. světovém setkání rodin v Římě v červnu 2022. Protože se domníváme, že moudrost našich předků a dobré rady jsou stále aktuální a platné, chceme vás povzbudit citáty z knihovničky znovu odprašené:

Když slavně byl prohlásil, že ten, kdo svou manželku propustil a jinou pojal, cizoloží, pravili učedníci: „Je-li takový způsob člověka s manželkou, není dobře se ženit.“ Ježíš odpovídá jim ukázal na to, kterak jedni nuceně v bezženství žít musí, druzí že pro království boží panictví se oddávají (Mat. 19, 10. 12.) Pán chce říci: Jedni-li nuceně bez ženy jsou, a druzí pro věčnou odplatu bezženství dobrovolně na sebe berou, i tomu, kdo rozveden je od manželky své, nesmí býti za těžko zdrženlivým býti. Pro království nebeské může a má býti zdrženlivým. Ale nenaříkej, že tato oběť je snad přese všecku naději věčné odplaty příliš těžká. Hle, tvůj Bůh a Vykupitel nedal tobě jenom příkázání zdržlivosti a zaslíbení věčné za to odplaty, ale také tě posiluje, abys vůli jeho vykonal. Za tím účelem dal ti prostředky, kterými církev ti přisluhuje a k jichž užívání církev ustavičně tě napomíná. Jsou to: modlitba, slovo boží, oběť mše sv., svátosti. Uživej těchto prostředků a co miliony za těchže okolností vykonal i tobě se podaří. I ty, bojuje, zvítězíš a po vítězství dobudeš slávy.

P. HAMERLE, O. CSsR. a P. SCHROLLER, F. CSsR., *Chcete popravu neb opravu manželství, Brno: papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských, 1906*

Text převzat se svolením z online knihovny <http://librinostri.catholica.cz>.

ČASOPIS TESTOVANÝ NA LIDECH

Už více než 30 let vychází z dílny Arcidiecézního centra pro rodinný život v Olomouci časopis *Rodinný život*. S jeho šéfredaktorkou Šárkou Chlupovou, redaktorkami Markétou Matlochovou a Marcelou Řezníčkovou jsme daly řeč.

Časopis *Rodinný život* vypadá na první omak i pohled velmi přívětivě. Krásné zpracování, vhodně ilustrující fotografie, rozmanitost příspěvků. Jaká je však základní filosofie jeho obsahu v době, kdy prožíváme tzv. krizi rodiny? Také tak přívětivá?

Markéta: Děkujeme za pochvalu. Myslím, že letošní barevná podoba časopisu trochu zase oživila a zatraktivnila – máme pozitivní ohlasy čtenářů (do loňského roku totiž časopis vycházel černobíle). Někteří čtenáři si pochvalují kvalitní obsah, oceňují různé pohledy na to, co rodiny prožívají, co se jich dotýká a čím žijí. Chceme především díky rozhovorům ukázat, jak se nejen s radostmi, ale často i těžkostmi potýkaly nebo potýkají skutečné rodiny kolem nás. Vážíme si jejich otevřenosti a ochotě podělit se o své zkušenosti, vyprávět o bojích, vítězstvích i prohrách. Věříme, že i díky těmto pohledům může časopis pomoci překonat podobné krize v dalších rodinách.

Šárka: Časopis loni oslavil 30 let existence a vykrytalizoval se v populárně naučný časopis pro rodiny, tzn. pro všechny věkové kategorie. Cílíme na pastorační, formaci, vzdělání v tabuizovaných oblastech, ale i s odlehčením a nadsázkou na výchovu dětí a směřování ke zralé křesťanské víře. Krize rodiny tu byla v různé míře vždycky. My se snažíme zpracovávat aktuální problémy i na základě anket a průzkumu přání našich čtenářů.

Věnujete se nějakým způsobem aktivní formaci manželských párů a rodiny vůbec? Nemyslím tím nyní psychologickou stránku, o tom je napsáno leckde jinde dost, ale formaci katolickou, křesťanskou, chcete-li, vedoucí k takovým postojům, jako je nezištné sebeobětování, bezbřehé odpouštění, věrnost a vytrvalost, a to vše založené na osobní lásce

Foto: archiv redakce *Rodinného života*

a svém „ano“ Pánu, našemu Stvořiteli a Vykupiteli.

Šárka: Co se týká obsahu časopisu, v informacích o akcích zveme na přípravy na manželství a jiné aktivity pro manžele v celé ČR. Ve své rubrice *Manželství – cesta ke svatosti* vypráví MUDr. Jitka Krausová velmi poutavě o životě svatých manželů. Pokud jde o programy olomouckého Arcidiecézního centra pro rodinný život, které časopis vydává, v tomto kompetentně odpoví naše redaktorka a pracovnice centra Markéta.

Markéta: Formaci rodin se věnujeme přímo v naší arcidiecézi. Máme celou síť děkanátních center pro rodiny, které pořádají kurzy příprav na svatosti, plánování rodičovství, manželské večery, kurzy o výchově dětí a dospívajících, víkendy pro matky s dcerou, otce se syny nebo dětmi (různé varianty). Už po třetí připravujeme dvouletý formální kurz ANIMÁRO pro animátory rodin. V časopise se této problematice v současnosti věnuje kromě doktorky Krausové otec Martin Sklenář, který postupně mluví o přípravách na svatosti. Jistě tyto postoje ukazují oblíbené příběhy Jitky Hosanny Štěpánkové v rubrice „Babiččina teologie“. A samotný pohled katolické církve na dané téma časopisu představuje P. Karel Skočovský.

Jak bojujete s otázkami týkající se problematiky porodnosti, ať

už ve smyslu ochoty přijmout děti, jak se to slibuje při uzavření svátostného manželství, tak i ve smyslu náročných období, kdy se zdá, že se od nás chce víc, než dokážeme dát v oblasti sebezáporu vedoucího k tomu, abychom se, je-li to k tomu vážný a spravedlivý důvod, početí dalšího dítěte na čas nebo navždy vyhnuli?

Šárka: To jsou na krátkou a jednoznačnou odpověď závažné a komplexní otázky, které jsou někdy bolestí nebo otázkou na celý život. Ani celé číslo časopisu by nestačilo na uspokojivou odpověď. Přesto jsme se o to v historii časopisu několikrát pokusili v tematických číslech *Postižené dítě v rodině*, *Počtené rodiny*, *Těhotenství a porod*, *Plodnost manželství*, „*Nejmenší*“ *děti*, *Osvojené děti*, *Jak (ne)mluvit o sexu*, *Když děti nepřicházejí* nebo *Jak si užít porod*.

Markéta: Připravujeme i téma o kojení a pohledu na krásu mateřství... Určitě chceme povzbudit k hledání správných cest a rozhodování se pro dobro, i když je to někdy těžké. Snad alespoň některá témata mohou naše čtenáře dobře nasměrovat.

Marcela: Také rozhovory s různými rodinami, s těmi, které zažívají radosti i starosti rodin nabízí buď povzbuzení, nejsme v tom sami, nebo i inspiraci, co by šlo v naší rodině třeba použít.

Procházíme těžším obdobím, než jsme byli zvyklí, myslím tím teď čas s čínským virem. Život rodin se často změnil zcela zásadně. Obrací se na vás rodiny s prosbami o pomoc a radu? Co je pro ně nejpálčivějším bodem?

Šárka: O potřebě pomoci jsme se sami přesvědčili i jako redakce ztrátou našeho redaktora pracujícího pro časopis více než 20 let. Zemřel v souvislosti s covidem během týdne a do té doby pomáhající redakce sama v lednu prosila čtenáře o duchovní i finanční pomoc pozůstalé rodině. O konkrétní pomoci nejen pro čtenáře může promluvit vedoucí poradny a zároveň redaktorka Marcela.

Marcela: To, že se objeví změna, zátež, trable apod. rodinu buď víc semkne a vede k tomu, že víc objevíme, čím dobrým jsme vybaveni. Nebo to poukáže na oslabení a nedostatky, která tam už byla, ale nebyla tak viditelná. Teď se víc objevují problémy s přijetím sebe sama, s tím jak uplatnit svou roli v životě, nebo partnerské neshody. A co opravdu vystoupalo, jsou starosti rodičů s dětmi, které třeba ztrácejí smysl života, objevují se u nich věci, které rodiče dříve nevnímali a které jim přijdou jako pro jejich děti nebezpečné. Objevují se i problémy v duchovní rovině, jak přijmout to těžké, co na rodinu dopadlo a jak to dát do souvislosti se svou vírou v dobrého Boha. Čtenáři mohou své otázky i napsat. A pokud jde o věc, která se více opakuje, nebo je něčím, co je právě pro rodiny aktuální, zařadíme otázku i odpověď do časopisu. Důležité je přijmout to, že když hledám a řeknu si o pomoc, není to důkaz slabosti, ale síly a toho, že dávám tomu vztahu, rodině apod. velkou váhu a chci hledat řešení.

Kdybyste se měli podívat do budoucnosti, jakkoli je to nyní těžké, vzhledem k proměnám společnosti evropského Západu, jak budete stanovovat priority, kterým se tematicky časopis Rodinný život bude věnovat?

Šárka: Redakční plán míváme rozpracovaný na cca dva roky, což samozřejmě nemůže zcela postihnout někdy rychle měnící se situaci ve společnosti. Společně ale na aktuální nebo složitější témata,

která potřebují hlubší záběr při přípravě a nejsou snadno dohledatelná na sociálních sítích nebo nabízíme přesahy ze zahraničí, aktuální průzkumy a pohledy odborníků z praxe. Posloucháme názory čtenářů a snažíme se postihnout aktuální hlad po daném tématu, tzv. mezeru na trhu, a snažíme se balancovat mezi tím, co by měli lidé vědět, a tím, co chtějí slyšet.

Markéta: Díky tomu, že časopis vychází „jen“ čtyřikrát ročně (většina redaktorů se přípravě časopisu věnuje mimo své zaměstnání, ve svém volném čase), nejsme schopni zpracovat všechna témata a reagovat na vše, co hýbe světem. Z pohledu do archivu, který jsme nedávno pročítali, mohu říci, že se v časopise objevují spíš nadčasová témata a obsah časopisu je často hodnotný a využitelný i po letech.

Marcela: Mohli bychom s trochou nadsázky říct, že náš časopis je testovaný na lidech. Povídáme si s lidmi, kteří jej čtou buď pravidelně, nebo i nárázově a zjišťujeme, jestli časopis odpovídá na to, co potřebují a co jim pomáhá v jejich životě s Bohem v rodině.

Církev je polarizována, výchova dětí k víře je těžká, rodiny se i v katolickém prostředí nezřídka rozpadají, trpíme bolestmi z konzumního způsobu života, kdy nejen, že konzumujeme materiální věci, ale doslova často i lidi kolem sebe, které využíváme pro své záměry. Co byste byli schopni v kostce poskytnout rodičům jako jakýsi základní manuál k tomu, aby své pokřtěné děti úspěšně provedli dětstvím a dospíváním a připravili na nároky dospělého křesťanského života?

Šárka: Dodržet zásadu tří S. Společenství (i třeba v úzkém kruhu rodinném), Svátosti (účast na mši svaté, svátost smíření apod.), Setkání s Bohem (= osobní modlitba). Stolek na třech nohách nepadá.

Markéta: Pro rodiny jsme například připravili webovou stránku nedelevrodine.cz, kde nabízíme podněty k prožívání víry v rodinách nejen v neděli a nejen pro děti. Kromě našeho časopisu bychom doporučili i dětské křesťanské časopisy, které mohou rodičům pomoci ve formaci dětí a v prožívání radosti z víry.

Foto: archiv redakce Rodinného života

Vím, že váš časopis je zaměřen skutečně celistvě na každou generaci a má co říci prarodičům, rodičům i dětem. Vnímáte nějakou zásadní výzvu směrem k prarodičům, která by měla být vzata vážně právě v tomto a nadcházejícím čase, kdy se zdá, že se mění dost i demografické vrstvy české společnosti?

Šárka: Děda s babičkou mají zcela nezastupitelnou roli. Představují nejbližší žijící kořeny rodu, disponují moudrostí, nadhledem a zkušenostmi. Mají významný vliv na výchovu vnoučat. Přímo tematicky jsme se jim v časopise věnovali v číslech *Mezigenerační vztahy*, *Naplňený třetí věk* nebo *Nejlepší léta jsou teď*.

Markéta: Do časopisu se nám vše nevejde, ale výzvy pro starší generaci řešíme a diskutujeme s animátory seniorů a na společenstvích pro seniory. Pro tato společenství připravujeme každoročně skripta s tématy a otázkami k zamyšlení. Pro prarodiče s vnoučaty pravidelně organizujeme pobyty s cílem prohloubit mezigenerační vztahy a v letošním roce chystáme letní projekt, který ukazuje na babičku s velkým B – svatou Ludmilou (Prázdninové putování rodin se svatou Ludmilou).

Marcela: O aktivitách, nebo nabídkách věřící rodiny v časopise informujeme, tak aby zájemcům nic neuniklo.

Z čeho máte v rámci své redakční práce největší radost?

Šárka: Když se alespoň dva redaktori shodnou na stejné věci.

Markéta: Těch radostí je hodně – každé vydané číslo vnímám jako malý zázrak, těší mě každý zájemce o časopis a také zapojení nových mladých redaktorů, kteří posílili náš tým.

Marcela: Když nám někdo řekne nebo napíše, že mu časopis odpověděl na nějakou jeho otázku, že z něho má radost, nebo nejvíce, když se dozvíme, že si v něm nachází každý z rodiny něco, případně se „přetahují“ kdo si nejdříve přečte komiks z *Kostelníčkovy rodiny*.

Poprosím vás na závěr o pár slov

směrem k našim čtenářům.

Šárka: Předplatte si časopis *Rodinný život* a ve vašem životě rodinném se rozzáří pokoj, porozumění a láska... nebo aspoň použijete recept, zabavíte děti kvízem a vyluštíte si křížovku.

Marcela: Podívejte se na web věnovaný časopisu (*rodinnyzivot.eu*) napište si o číslo časopisu a zkuste, jestli tam najdete, co hledáte. Případně pokud hledáte jak někomu dát zajímavý, křesťanský dárek, který ho posílí v prožívání víry v rodině, zvažte dát někomu roční předplatné časopisu. V tištěné formě je to 225 korun, v elektronické 100 Kč a obdarovaný dostane v průběhu roku různé inspirace, povzbuzení a informace pro život v křesťanské rodině.

Markéta: Jsem ráda, že společnost

a stát opět objevuje hodnotu rodiny, hodnotu fungující rodiny. Není to samozřejmost, často je to spousta práce: je třeba budovat a obnovovat vztahy, vážit si jednotlivých členů, přijímat změny... Chci vašim rodinám popřát chvíle prožití v pokoji, radosti a spokojenosti a také hodně trpělivosti s každou generací.

Přeji vašemu dílu Boží požehnání, mnoho úspěchů a spokojených čtenářů. A ať kromě podpory Boží přijde také ta lidská, ať už v podobě modlitby za vaši činnost nebo finanční podpory pro to, aby časopis mohl vycházet dál.

Rozhovor vedla Zdeňka Rybová

JAK NA NOVÉHO ARCIBISKUPA

Kardinál Dominik Duka oslavil koncem dubna sedmdesáté osmé narozeniny. Ve svém úřadě už tři roky přesluhuje nad svůj kanonický věk, který dovršil v roce 2018. Zároveň víme, že nunciatus se začal počátkem letošního roku poohlížet po jeho nástupci. Celý proces je ale vysoce utajený, tedy není snadné předvídat. Přesto ale – co o hledání nového pražského arcibiskupa nyní víme?

Známo toho skutečně není mnoho. Víme ale s jistotou, že ještě před rokem si papežský nunciatus Charles Balvo s hledáním nového arcibiskupa starost příliš nedělal, neměl potřebný pokyn z Vatikánu a žertoval, že kardinál Duka tu může být klidně i do osmdesáti. Situace se ale změnila nyní po Vánocích, kdy nunciatus zahájil výběr nového biskupa. Jaké pokyny z Vatikánu obdržel ale nevíme, vlastně ani s jistotou nevíme, jestli vůbec nějaké dostal. Podle všeho se ale nyní pracuje na sestavení prvního personálního přehledu, který by měl vyústit v sestavení tzv. terna. To obsahuje tři jména, která nunciatus na základě svého šetření, rešerší a vlastního úsudku označí za vhodné kandidáty. Jeho výběr nadále posoudí vatikánská Kongregace pro biskupy, která zasláním jménům dodá komentář i vlastní pořadí. Do výběru ještě může zasáhnout i samotný papež, který nakonec může přijít i s úplně jiným jménem, ale to se děje málokdy. Takto „opoznámkovaný“ seznam se vrátí zpět k rukám papežského nuncia, k případnému došetření či vysvětlení vznesených otázek, a také s dotazem,

zda by dotyčný měl o biskupské svěcení, spojené se sídelním úřadem zájem. Pokud při doplňujícím dotazování postupně nevyhoví ani jeden kandidát, celý proces se opakuje znovu. Z předchozí zkušenosti pak lze usuzovat, že pokud výběr nového pastýře probíhá bez komplikací, pak to trvá necelý rok. Tak tomu bylo v nedávné době v případě obsazování posledních dvou sídelních biskupství v Českých Budějovicích a Plzni. Někdy pak zabere i časová prodleva mezi jmenováním, svěcením a intronizací, řádově dva až tři měsíce, což je ale zpravidla dáno i rytmem liturgického roku. Celý proces je nicméně založen na obvyčejí, ke kterému může každý vyslanec Svatého stolce přistupovat jinak, v závislosti na okolnostech.

Další strípek, který nám je známý je moment oficiálního potvrzení zahájení hledání. Papežský nunciatus Charles Balvo pravděpodobně své první kroky k nalezení nového arcibiskupa oznámil na 125. plenárním zasedání ČBK v lednu 2021, což skutečně dlouho utajeno nezůstalo. Je tak možné usuzovat z faktu, že hned den

po skončení zasedání 26. ledna publikují *Lidové noviny* zprávu tvrdící, že do půl roku by měl být známý nástupce kardinála Duky v úřadě. O několik dní později padla i jména tří kandidátů, novináři serveru *Seznam* označené za „výběr“. Tyto informace je ale možné označit za novinářské spekulace bez znalosti věci. Sám papežský nunciatus to komentoval stručně, slovy: „V průběhu řízení, jak to platí všude, bude navrženo mnoho jmen jako potenciálních kandidátů. Jde o podrobný a diskrétní proces, který zatím není u konce.“ Z nunciata vyjádření je tak možné vyvozovat, že tehdy, počátkem února byl celý proces výběru teprve v počátcích. Téměř s jistotou tedy lze říci, že v půlce roku ani nebude své šetření u konce, natož pak, aby měl nyní už sestavené terno.

Pokud bychom uvažovali nad časovým horizontem, výsledky prvního „terna“ by mohly být známy někdy v průběhu podzimu, výsledek pak někdy před Vánoci. Při hledání diecézního biskupa nunciatus zpravidla osloví několik desítek dotazovaných, tzv. konzultorů. V případě hledání primase

českého je možné předpokládat, že tento počet výrazně překročí počet stovky. Konzultováni jsou biskupové, významní kněží, představitelé řeholí, řádů a pak i zasloužilí laici (zpravidla držitelé papežských ocenění). V užším výběru pak probíhají osobní konzultace, které ale v průběhu prvních měsíců roku 2021 probíhaly ve značně ztížených podmínkách, pokud vůbec pro zákaz cestování probíhaly.

Spěch si papežský nuncius z objektivních důvodů ani nemůže dovolit. Na podzim tohoto roku dosáhne kanonického věku 75 let brněnský biskup Vojtěch Cikrle, za dva roky pak postupně i ostravsko-opavský biskup František Lobkowitz, litoměřický Jan Baxant a olomoucký arcibiskup Jan Graubner. V následujících třech letech tedy zažijeme obměnu na na třech biskupských a dvou metropolitních stolcích, svým významem v české a moravské církevní provincii nejdůležitějších, nehledě na pravděpodobnou nutnost doplnění stavu pomocných biskupů jednotlivých diecézí. Bylo by v tomto kontextu potměšilé tvrdit, že papežský nuncius nyní hledá jen nástupce kardinála Duky. Ve skutečnosti totiž hledá nástupce celé jedné generace biskupů, kteří v církvi udávali směr v posledních třiceti letech. Jeho práce tak připomíná hlubkový personální audit české církve. V momentě, kdy oznámí jméno nového pražského arcibiskupa tak musí mít ujasněnou představu o obsazení dalších čtyř biskupských stolců, potažmo jakou cestou církev do dalších desetiletí nasměruje. V tuto chvíli asi není potřeba opakovat otřepané klišé o rozdělené církvi. Skutečnost je ale taková, že zkušený diplomat Balvo se bude snažit obě strany vyvážit, rozdělujícím osobnostem se jistě vyvaruje. Zabere mu to čas a pokud si nebude jistý, pospíchat rozhodně nebude. Nakonec, kardinál Duka je stále v dobré kondici.

Pokud vzpomeneme kardinála Miloslava Vlka, ten byl jmenován českým primasem v mimořádné situaci po pádu komunistického režimu ve věku 56 let. I tak hrál s výjimkou dvou zasloužilých biskupů Koukla a Lišky v českém biskupském sboru věkový prim.

Dlouhá funkční období nejsou ve Vatikánu příliš preferovaná. S předpokladem rezignace v 75 letech tak papežský

Foto: © Vojta Pospisil / Člověk a Víra

nuncius bude zprvu hledat spíše v řadách dnešních šedesátníků plus. Nicméně, v této věkové kategorii je církev stále citelně oslabena komunistickým režimem, protože se jí nedostávalo kvůli nepřátelskému postoji režimu v 70. a 80. letech nových kněžských povolání. Nyní tu tak máme silnou skupinu biskupů nad padesát let, ve věku šedesát let se pak mezi biskupy nachází jen hradecký Jan Vokál, šedesát let pak dovršil ještě českobudějovický biskup Kročil. Volba mladšího biskupa by byla znakem nunciovy odvahy, výrazem pochopení pro hledání nového ekonomického modelu církve, dané majetkovým narovnáním se státem a poměrně jasnou vizí, kam by se církev měla po dvě desetiletí ubírat. Je tedy otázka, kterou z cest se nuncius vydá, ve věkové kategorii padesátníků se nabízí dobrá desítky uvažovatelných osobností.

Nuncius samozřejmě není omezen jen na biskupský sbor, ale pokud bychom uvažovali v rovině významného kléru, nabízejí se nám jména řeholních představených, například od benediktnů Prokopa Siostrzonka, tepelského opata Zdeňka Lobkovicze nebo někdejší provinciál jezuitů František Hylmar. Hledat je možné i mezi generálními vikáři, z nichž mnozí také mají potřebný věk a zkušenosti. Po-

kud se nuncius skutečně rozhodne vydat mimo vody biskupského sboru, pak se můžeme dočkat skutečného překvapení.

Posledním důvodem, proč nuncius s oznámením nového pražského arcibiskupa nebude spěchat, i kdyby měl jméno vybrané, jsou podzimní volby. Je jen těžko představitelné, že by radostnou novinu o nalezení nového pražského arcibiskupa oznámil uprostřed předvolební, či volební vřavy. Tímto obdobím ještě nechá projít ostříleného kardinála Duku s výrazným společenským renomé, tak aby se nový arcibiskup mohl ujmout úřadu v momentě, kdy budou politické poměry opět stabilizovány. To proto, aby nemusel být nucen vstupovat hned zpočátku svého úřadu do otevřeného politického konfliktu a nemusel čelit výzvam k příklonu na tu či onu stranu. To by byla situace, kterou nový arcibiskup jednoduše vyhrát nemůže. Posledně se vláda sestavovala čtyři měsíce, nyní to může být v závislosti na výsledku voleb více, nebo i méně, politika je v tomto ohledu nevyzpytatelná.

Pokud tedy vyhodnotíme všechny proměnné, vidíme, že k novému arcibiskupovi vede ještě dlouhá cesta. Reálně se ho dočkáme nejdříve na začátku roku 2022, ale spíše později. Nuncius bude hledat především konsenzus, protože hledá kapitána mužstva pro další jedno až dvě desetiletí. Vážít proto bude velmi pečlivě, případná chyba při výběru by byla pro církev fatální. Spěchat nemusí, nakonec ale trochu paradoxně, jeho jediným limitem může být samotný současný pražský arcibiskup. Ten už dal několikrát opakovaně najevo, že by si přál štafetu předat. Jako syn prvorepublikového vojáka je však naučen disciplíně. Možná ji bude muset prokázat jako svou ctnost i na sklonku svého působení na Svatovojtěšském stolci.

Josef Nerušil

Mgr. Josef Nerušil
Odbor komunikace Arcibiskupství
pražského a člen Rady Českého rozhlasu

AUGUSTE COMTE: VLVNÝ FRANCOUZSKÝ ZAKLADATEL SOCIOLOGIE A NÁBOŽENSTVÍ LIDSKOSTI

Počínaje 16. stoletím – s nárůstem evropského kosmologického myšlení, vědění a zámožnými objevy – došlo k velkému rozmachu hospodářských a obchodních činností. Tento proces byl doprovázen zničujícími náboženskými válkami 17. století, které vyústily v začátek procesu sekularizace. Spojením centralisticky organizovaných monarchií s novými vědeckými činnostmi a objevy učenců, obvykle středostavovského původu, dochází v 18. století ke zvýšenému úsilí o racionalizaci základních oblastí života. Zemí, která stála v centru nových ideových přístupů (osvícenství) byla Francie, pro níž byla příznačná silná protikřesťanská a proticírkevní orientace. Na rozdíl například od Anglie zde došlo k hlubokému konfliktu mezi novodobými trendy vědy a techniky a silami tradice. Bezprecedentně zde posílila iracionální víra v sílu lidského rozumu a přesvědčení o nezbytnosti naprostého rozchodu s minulostí. Dějiny začaly být nazírány hlavně jako nekončící řetězec útlaku a křivd ze strany králů a duchovenstva. Z toho pak logicky vyplývalo, že staré vládnoucí kruhy je nutno svrhnout a nastolit lepší, zcela odlišnou, to jest pokrokovou éru existence lidstva osvobozeného cestou radikálního převratu.

Revoluční idealismus, inspirovaný anglickým a americkým hospodářským a politickým vývojem ale v Evropě nestačil k nastolení nových společenských institucí bez velkých otřesů a dlouhodobých konfliktů. Stabilní a kontinuální vývoj byl možný jen v málo zemích – evropská kultura se tak dostala do období dlouhotrvající postupné dezintegrace. V první polovině 19. století se na čele hnutí o radikální transformaci společnosti i lidství prosadil u nás málo známý významný francouzský myslitel Auguste Comte (1798–1857). Pocházel z katolické a rojalistické rodiny, od níž se jako ještě nezletilý student emancipoval vyhlášením svého ateistického a re-

Foto: augustecomte.org

publikánského přesvědčení. Od zahájení jeho filosofického vzdělávání byla zřejmá jeho radikálně materialistická orientace na průmyslový růst a vědu, které vnímal jako určující činitele celospolečenského rozvoje. Ovlivněn Henry Saint-Simonem a řadou dalších francouzských myslitelů, kteří také zastávali jím formulované myšlenky, přejal a rozpracoval Saint-Simonovo učení o třech stadiích vývoje lidského myšlení:

- první stadium je teologické: hledalo absolutní pravdy cestou zkoumání vnitřní povahy jevů
- druhé bylo metafyzické, kdy člověk přechází od zkoumání nadpřirozených sil k soustředění se na abstraktní pojmy a entity
- a třetí poslední stadium je vědecké nebo-li pozitivní. Překonává předchozí před-vědecký vývoj, protože je založeno na studiu vztahů mezi pozorovatelnými jednoznačně vnímatelnými entitami.

Podle A. Comta budoucnost má patřit pozitivistickému přístupu, který umožní nastolení společenského zřízení, kde bude panovat státem zajišťovaný řád a chod veřejných záležitostí vedený vědci, filosofové a dalšími mysliteli. Všichni budou ukáznění a vedení smyslem pro udržení stabilní společnosti jako celku. K tomu ovšem bude nutno vytvořit

předpoklady pro rozvoj i zcela nových akademických disciplín. Hlavně studií o člověku a obecně platných zákonech společenského vývoje. Společenskovední disciplíny budou pro racionální přípravu zásadních společenských změn klíčové, přičemž nejvýznamnější bude sociologie. Sociologie (a její další podobory) budou nezbytné pro řízení společnosti s ohledem na soustavnou racionalizaci veškerého dalšího vývoje. To vše – spolu s odkazem na úspěchy dosavadních vědeckých oborů – posloužilo Comtovi jako východisko pro formulaci teorie dějinného pokroku. V jejím jádru byla vize harmonické, racionálně pojaté společnosti, v níž jsou si lidé oporou, žijí jeden pro druhého a na jejímž čele stojí altruističtí vědci–kněží.

A. Comte vždy věnoval etice a náboženství zvýšenou pozornost, protože si byl vědom jejich rozhodujícího významu pro kvalitu mezilidských vztahů. V jeho pojetí ale i náboženství musí být zásadně přetransformováno. V pozitivisticky budované společnosti nutně dojde k jeho vývojovému posunu: neustrne na teologické úrovni myšlení ale začne se rozvíjet bez bohů a bez Boha. Vznikne tak nové náboženství, které společnosti umožní obejít se bez dějin a předchozí pospolitostní, (politické) zkušenosti lidí. Pozí-

tivistické kněžstvo by kázalo rozumem zjištěnou pravdu, posilovalo a rozvíjelo lidskou vzájemnost a spolupráci. Staralo by se o to nejdůležitější: o celospolečenskou soudržnost. Následně budou dosavadní víra, rituály a tradiční autorita postupně překonány rozumem, vědou a jednáním uvědomělých autonomních jedinců. Půjde o nové náboženství humanity respektive lidskosti, které svým univerzalizmem osloví hlavně chudé a utlačované pracující. Z těch nejbědnějších to budou především ženy, komu bude třeba věnovat pozornost (viz dílo *Pozitivistický katechismus*, 1852). A. Comte se tak snažil smířit náboženství a vědu – jeho cílem bylo překonat tradici zformovanou před–sudečností prostých lidí a způsoby společenského chování, jež se utvářely v průběhu bezpočtu generací. Tento složitý a bezprecedentní problém byl pro něj snad nejdůležitější. Proto není divu, že za něj zaplatil trvalým psychickým přetížením, vážným nervovým zhroucením a pokusem o sebevraždu ještě před dovršením věku třiceti let. Protože nikdy nedosáhl akademického ocenění ani postavení, vydělával si převážně soukromým vyučováním. Často byl nucen přijímat finanční podporu od přátel žijících ve Francii i v zahraničí (velmi mu pomáhal například anglický myslitel John Stuart Mill). Zemřel na rakovinu při psaní prvního dílu práce o syntéze vědy a náboženství s názvem *Subjektivní syntéza* (1856).

A. Comte věnoval pozornost i doprovozným stránkám vědeckého a technického rozvoje v podobě industrializace a urbanizace. Byl zúčastněným a soucítícím pozorovatelem a povoláním svědkem nárůstu rozmanité společenské patologie jako byl alkoholismus, duševní poruchy, sebevraždy, zvýšená obecná kriminalita, vykořeněnost obrovského počtu obyvatel průmyslových měst, vysoká zaměstnanost dětí, jejich špatný zdravotní stav a odklon revoltující mládeže od jakékoli autority a tak dále. Zde se nepochybně v mnohém shodoval s výše zmíněným přítelem–dobrodincem a filosofickým radikálem J. S. Millem (který po třicet pět let působil jako úředník Východoindické společnosti), a který v roce 1848 vydal významné dílo *Principy politické ekonomie*.

Leitmotivem této vlivné práce byly rovněž otázky morálky a společenského vývoje v době hospodářské expanze. Na rozdíl od A. Comta bylo Millovo myšlení ukotveno v utilitární etice a liberálních důzrazech na otázky vývoje osobnosti a lidské svobody. Problému společenské spravedlnosti se věnoval v díle *Tři eseje o náboženství*, jež vyšlo až po jeho smrti roku 1874. Zde vložil své názory na otázku existence Boha a existence zla. Odmítl víru v nadpřirozeno a také se přiklonil k náboženství humanity (lidskosti). V novém náboženství bez Boha měl být, podle něj, kladen přednostní důraz na emocionální stránku lidské povahy: soucítění, vstřícnost a pomoc potřebným. Chápal, že pouhý intelektualismus by sotva stačil k vysvětlení např. touhy člověka po sounáležitosti a uznání.

Vraťme se k historizujícím a elitářským koncepcím A. Comta z hlediska morálně–duchovního. Jak známo, s úbytkem úcty a lásky k nejužšímu společenství („hnízdu“) jako je rodina, přátelé, sousedé, členové farnosti, obec, rodný kraj a tak dále, projevuje nejeden mladý člověk touhu poznávat jiná prostředí, odejít z domova, odtrhnout se od všeho omezujícího a tradičního. Zkrátka chce jít fakticky či mentálně pryč od všeho starého a seznámit se s novým, nepochybně lepším a jednou snadnějším způsobem života. Nevyzbrojen přijatými, osvědčenými morálními hodnotami či vlastními silami získanými zkušenostmi, které by mohl uplatnit v nových prostředích, začínají se v jeho mysli formovat aspirace založené spíše na představách, přáních a nerealistických vizích harmonického a mírumilovného soužití v duchu všeobecného bratrství. Vykořeněný a osamělý jedinec pohlčen zápasem o „úživu“ (prof. Jan Patočka) proto s povděkem přijímá nabízené východisko z životního shonu a duchovní prázdnoty. Přijímá a souhlasí: nejvyšší ideou nechť se stane humanismus, lidskost sama, soudružství. Bohem budiž lidstvo, které bude sjednocené odstraněním rozdílů mezi náboženstvími a národy. Stále proudícím davům do měst poslouží nové náboženství lidskosti, které každého učiní spokojenějším a vyrovnanějším. Bude jen třeba co nejlépe chápat potřeby všech ještě správně neorientovaných lidí, respektovat jejich práva na

Auguste Comte. Foto: Jean-Pierre Dalbéra / flickr

správnou osvětu a vedení, oslabovat či odstraňovat mezi nimi společenské rozdíly. A samozřejmě bídu, nemoci, pocity křivd z důvodů přežívajících nerovností. A hlavně odmítnout vše, co člověka může znepokojovat – to znamená vše, co jeho běžnou existenci přesahuje. Ve svých důsledcích to ovšem znamenalo odmítnutí celoživotního zápasu mezi směřováním k dobru či zlu, který se odehrává v nitru každého jedince a který je podstatou cesty k jeho spáse: vždyť cesta k Bohu vždy vedla nikoli jen poklidným soužitím s okolními lidmi ale následováním Krista.

A. Comte byl a je i nadále jedním z nejlivnějších vizionářů 19. století. Jeho představa nahrazení náboženství jako určujícího činitele života nenáboženskou humanitní orientací se více méně v různých částech světa uskutečnila. Jeho čistě racionální úsilí zásadně předznamenalo hluboký civilizační obrat, v němž dnes žijeme. Jen v tuto chvíli není jisté, v co se náš svět – bez našeho morálně–duchovního úsilí, pokání a z hloubi srdce jdoucích modliteb – bude dále vyvíjet.

Alena Hromádková

Ing. Alena Hromádková
vysokoškolská pedagožka, publicistka

K DISKUSI: BUDOUCNOST KATOLICKÉ LITURGICKÉ REFORMY

Foto: Petr Polansky (C) / Člověk a Víra

Kromě sexu se v katolické církvi o ničem nediskutuje více než o liturgii. Každý zastává své pevné přesvědčení založené na letitých osobních zkušenostech.

V 60. a 70. letech dvacátého století prováděl papež Pavel VI. revoluční liturgické reformy navržené Druhým vatikánským koncilem, ale po jeho smrti v roce 1978 Vatikán další změny zastavil. Nyní nastal čas na druhou fázi.

V předchozím článku jsem doporučoval, aby římská Kongregace pro bohoslužbu a svátosti aktualizovala proces, při němž zvažuje liturgické otázky. Proszoval jsem větší transparentnost a konzultace v souladu se zásadou kolegiality, požadovanou Druhým vatikánským koncilem, a principem synodality, který podporuje papež František.

Účelem transparentního a kolegiálního procesu je rozvíjet dobrou liturgii, která bude mít podporu v celé komunitě.

V tomto článku nabízím své myšlenky týkající se zdokonalování liturgie jako pokus o rozpravu a vyzývám liturgiky i další zájemce, aby mé návrhy zvážili (transparentně a kolegiálně).

Inkultura

Římský ritus se vyvinul v Itálii a západní Evropě před mnoha staletími. Sv. Jan Pavel II. krásně psal o důležitosti inkultura křesťanství – o jeho zakotvení

v mimoevropských kulturách. Nezodpovězenou otázkou však je, jak konkrétně provést inkulturaci v současné liturgii.

Každou biskupskou konferenci je třeba podporovat, aby získávala učence, básníky, hudebníky, výtvarné umělce a duchovní pastýře, kteří budou rozvíjet liturgie pro jejich vlastní kulturu. Když liturgie není v kontaktu s místní kulturou, stává se nudnou a umírá. Tyto nové liturgie musí být před přijetím testovány jako zkušební verze.

Služba

Biskupské konference by měly diskutovat o tom, zda jsou zapotřebí nové liturgické služby a kdo může být povolán k sloužení liturgie. Lze slavení liturgie oddělit od administrativní práce? Musí všichni, kdo vedou liturgii, žít v celibátu, být muži a pracovníci na plný úvazek? Může jáhen nebo laik pomazat nemocné nebo vyslechnout zpověď? V době, kdy klesá počet kněží, se musíme k takovýmto otázkám postavit čelem.

Ekumenismus

Kromě liturgické obnovy kladl Druhý vatikánský koncil důraz na zlepšení vztahů s ostatními křesťanskými církvemi. Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout, je vzájemně přiblížit naše liturgické obřady. Je eucharistie znamením existující jed-

noty mezi církvemi, nebo může být také prostředkem k podpoře jednoty? První možnost vylučuje interkomunio. Ta drhá nikoli.

Církev by také mohla povolit manželským partnerům účast na svatém přijímání, pokud sdílejí naši eucharistickou víru. V roce 2015 se jedna lutheránka zeptala Františka, co má dělat při přijímání, když jde na mši se svým katolickým manželem. Papež odpověděl soucitně, ale dal najevo svou nechuť ke změně postoje církve. Nakonec řekl: „Promluv si o tom s Bohem a pak jednej.“ Mnozí to pochopili tak, že se tato žena má řídit svým svědomím.

Podíváme-li se na tuto problematiku z teologického pohledu, pak pokud je pár spojen svátostí manželství, proč nemůžeme dovolit, aby byl spojen i při eucharistii? Z pastoračního pohledu praxe vylučování nekatolických rodičů od svatého přijímání vyvolává u dětí dojem, že církev považuje jejich rodiče za špatného člověka.

Překlady

Když Joseph Ratzinger, nyní emeritní papež Benedikt XVI., stál v čele Kongregace pro nauku víry, trval na tom, aby liturgické texty byly slovo od slova překládány z latiny. Zkušení překladatelé a liturgičtí učenci s tím nesouhlasili a výsledný anglický překlad považují za žalostně nedostatečný. V roce 1998 byl vytvořen nový, lepší překlad, který byl schválen anglickojazyčnými biskupskými konferencemi, ale Řím jej zamítl.

Důležitější než doslovný překlad je to, aby byl smysl textu předáván jasně. Neexistuje žádný důvod, proč by hierarchie nemohla kněžím dovolit používat jako alternativu překlad z roku 1998, což by jim umožnilo rozhodnout, který překlad je pro jejich farnost vhodnější. Tato možnost by byla omezena na mešní modlitby kněze, jelikož by bylo matoucí měnit bez rozsáhlé přípravy odpovědi lidu.

Předkoncilní mše

Po reformách liturgie se předpokládalo, že

Foto: © Roman Albrecht / Člověk a Víra

„tridentská“ či latinská mše vymizí. Biskupové dostali pravomoc potlačit ji ve svých diecézích, ale někteří lidé Inuli ke staré liturgii natolik, že to vedlo až k rozkolu.

Benedikt odebral biskupům tuto pravomoc a rozhodl, že každý kněz může celebrovat tridentskou mši, kdykoli bude chtít.

Je načase vrátit biskupům pravomoc nad tridentskou mší v jejich diecézích. Církev si musí ujasnit, že chce, aby předreformní mše vymizela a umožní ji pouze z pastorační laskavosti vůči starým lidem, kteří nechápu nutnost změny. Dětem a mladým lidem by neměla být účast na takovýchto mších dovolena.

Eucharistické modlitby

Věřící a mnozí kněží, kteří eucharistickou modlitbu recitují, jí žel věnují malou pozornost. Příliš mnoho lidí se soustředí výlučně na konsekraci chleba a vína, ale význam této modlitby ignorují. V současné době existuje 13 schválených eucharistických modliteb, ačkoli většina kněží používá tu nejkratší – Druhou eucharistickou modlitbu.

Eucharistie se vyvinula ze zkušenosti Poslední večeře Páně, což bylo pesachové jídlo. V důsledku toho byly eucharistické modlitby utvářeny na základě židovských pesachových nebo šabatových modliteb (beraka), které před jídlem pronášel otec rodiny. Začínají vzpomínkou, vzdáváním díky a chválou Boha za jeho jednání ve

prospěch svého lidu. Pro Židy toto jednání začíná stvořením a zahrnuje Boží skutky vylíčené ve Starém zákoně.

Eucharistie je stejně jako pesachové jídlo obětní hostinou, jejíž prostřednictvím se členové rodiny sjednocují s Bohem a spolu navzájem. Je to také příležitost k tomu, aby si připomněli a obnovili svou smlouvu s Bohem. Vzdáváme Bohu díky za jeho skutky v historii, především za Ježíšův život, smrt a vzkříšení a za jeho příslib, že přijde znovu. Prostřednictvím eucharistie obnovujeme svou smlouvu s Otcem skrze Krista.

Důležitější než přeměna chleba a vína v tělo a krev Kristovu je přeměna komunity v tělo Kristovo tak, abychom mohli žít podle smlouvy, kterou máme skrze Krista. V tomto smyslu neuctíváme Ježíše. S Ježíšem uctíváme Otce a žádáme, abychom mocí ducha byli proměněni v tělo Kristovo.

Církev potřebuje lepší a více eucharistických modliteb založených na našem obnoveném chápání eucharistie.

Bylo by hezké, kdybychom také měli eucharistické modlitby, které používají bibličtější jazyk. Když je evangelijní čtení z Lukáše, mohl by kněz použít eucharistickou modlitbu evokující Lukášův jazyk a teologii. Jedinečná „preface“ pro každou neděli, která by vystihovala čtení z Písma, by také mohla těsněji spojovat bohoslužbu slova s eucharistickou liturgií.

Ostatní eucharistické modlitby by

mohly rozvíjet další témata – starost církve o chudé, o spravedlnost, mír, uzdravení a životní prostředí. Všechny tyto nové modlitby by před definitivním přijetím vyžadovaly testování.

Políbení pokoje

Políbení pokoje mělo původně své místo na konci bohoslužby slova, kde symbolizovalo souhlas komunity se závazkem k tomu, co slyšela z Písma. Bylo by dobré poskytnout tuto starobyrou praxi společně se správným vysvětlením jako volitelnou alternativu k současné chvíli před přijímáním.

Fermentum

Po modlitbě Páně kněz láme hostii a část jí upustí do kalicha. Ve starověku biskupové místo toho tuto částičku zvanou „fermentum“ posílali do farností v jejich diecézi, kde ji duchovní pastýři vkládali do kalicha jako symbol společenství.

Tato praxe by mohla být obnovena během Svatého týdne, kdy by biskup mohl poslat fermentum z missy chrismatism duchovním, aby je vkládali do kalicha na Zelený čtvrtek nebo o nedělní Slavnosti zmrtvýchvstání Páně. Při zvláštních příležitostech (třeba na eucharistických kongresech) by papež mohl sdílet fermentum s biskupy z celého světa, kteří by pak tuto částičku vkládali do kalichů.

A až se budou ekumenické vztahy zlepšovat, mohl by papež sdílet fermentum s ekumenickým patriarchou či s dalšími křesťanskými biskupy. Papežové již sdíleli biskupské prsteny a berle s nekatolickými biskupy; sdílení fermenta by bylo logickým dalším krokem.

Pochybují, že se mnoha z těchto reforem dožijí, ale musíme začít mluvit o budoucnosti liturgické reformy. Tyto rozhovory ukáží, jak smýšlíme o Kristu, o církvi a o našem místě ve světě.

Thomas Reese
Religion News Service
Přeložil Pavel Štíčka

Reverend Thomas J. Reese, SJ
jezuitský kněz, hlavní analytik RNS

KOMENTÁŘ: O ZÁKAZU TRIDENTSKÉ LITURGIE A PRODEJI EDSERU

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

Už léta posloucháme tvrzení: „Tridentská mše není atraktivní.“ „Mladí lidé se k latinské mši obracejí zády.“ „Nikdo o ni nestojí.“

Páni, a proto liberální katolíci tak dychtivě touží starý obřad zakázat?

Vyzkoušejte tohle: Zastavte se u místního prodejce aut a zeptejte se jej, zda by si přál, aby Kongres zakázal prodej Edselu¹. Samozřejmě se bude smát. Proč? Kdyby se obával konkurence ze strany Edselu, možná by byl v pokušení podpořit jeho zákaz Kongresem. Ale on se jeho konkurence nebojí, protože pravda je taková, že Edsel nikdo koupit nechce. Nikdy nikdo nechtěl Edsel koupit.

Ale katolíci – stále více a více katolíků každý rok – se přiklání k mimořádné formě mše. A tento trend je o to zřetelnější, že tolik katolíků, zejména mladých katolíků, odchází z farností, které plně přijaly liberální přístup k liturgii: kytary, balonky, praporky, žoviální kázání a improvizované eucharistické modlitby.

Když papež Benedikt XVI. v roce 2007 vydal *Summorum Pontificum*, uvedl, že doufá v nové ocenění této starobylé liturgie, což by mohlo podnítit i zvýšení zbožné úcty v *Novus Ordo*. Silící příklon k mimořádné formě ukazuje, že alespoň jeho první přání se naplňuje – k narůstajícímu zděšení liberálů, kterým je tento

trend nepřijemný.

A tak otec Tom Reese nyní navrhuje, že by *Summorum Pontificum* mělo být zrušeno. Píše: „Církev si musí ujasnit, že chce, aby předreformní mše vymizela a umožní ji pouze z pastorační laskavosti vůči starým lidem, kteří nechápu nutnost změny. Dětem a mladým lidem by neměla být účast na takovýchto mších dovolena.“

Náš jezuitský přítel volá po „transparentním a kolegiálním procesu“ k obnově toho, co považuje za vhodnou liturgii. Vyhlásit zákaz starobylé liturgie by nebylo příliš „kolegiální“. Ale jedno Tomovi příznám: Bylo by to bezpochyby transparentní.

Povšimněte si, že – ve své pastorační laskavosti – otec Tom navrhuje, aby mimořádná forma mše zůstala dostupná „pro staré lidi, kteří nechápu nutnost změny“. To je z několika důvodů podivuhodné vyjádření:

Po více než 50 let jsme my starší katolíci bombardováni propagandou podporující reformy Druhého vatikánského koncilu. Pokud stále „nechápeme nutnost změny“, není načase uznat, že liberální propaganda není přesvědčivá?

A jak ví každý, kdo se někdy stavil v tradicionalistické farnosti, katolíci, které nejvíce vábí starobylá liturgie, ve skutečnosti nejsou „starší lidé“. Lavice jsou plné mladých rodin. Jsou to lidé, kteří chápu nutnost změny, avšak nejsou to

ty změny, které má na mysli otec Reese.

Mimochodem, sám otec Tom patří do kategorie „starších lidí“, takže bychom si mohli položit otázku, zda to není on, kdo nechápe situaci.

„V 60. a 70. letech dvacátého století prováděl papež Pavel VI. revoluční liturgické reformy navržené Druhým vatikánským koncilem,“ píše otec Reese. Reformy schválené na koncilu byly ve skutečnosti velmi mírné, ale pravda je taková, že „revoluční“ změny byly zaváděny kádrem liberálních reformátorů. A jak od té doby vypadá život typické katolické farnosti? Účast na mši se snižuje, kněžská a řeholní povolání klesají a mladí lidé houfně odcházejí. A tak náš hrdina navrhuje „transparentní a kolegiální“ řešení: zavést zákon.

„Církev potřebuje lepší a více eucharistických modliteb založených na našem obnoveném chápání eucharistie,“ sděluje nám otec Reese. Ale jeden prováděný průzkum za druhým nám dokazuje, že katolíci dnes podstatě eucharistie nerozumí, nechápu reálnou přítomnost Krista ve svátosti.

A proč potřebujeme další eucharistické modlitby? Proč tato nikdy nekončící poptávka po něčem novém a odlišném? Liturgie *Novus Ordo* již přinesla omračující řadu možností. Nevyplývá z toho snad, že jedinou liturgickou volbou, kterou liberální katolíci nesnesou, je volba starobylé liturgie? Nebudete mít totiž potřebu zakázat konkurenci, pokud se nebude snažit prodat Edsel.

Phil Lawler
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka

Phil Lawler
katolický novinář a spisovatel,
zpravodajský ředitel a hlavní analytik na
webu CatholicCulture.org

¹ Edsel je značka osobních automobilů vyráběných firmou Ford na konci padesátých let minulého století.

ZROVNOPRÁVNĚNÍ

Pietro Cavallini: Poslední soud (1290)

Učení katolické církve o tom, že kněžské svěcení je vyhrazeno pouze mužům, blíže osvětlila roku 1976 Kongregace pro nauku víry v deklaraci „*Inter insigniores*“, schválené papežem Pavlem VI. Tehdy šlo o reakci na průlom v praxi anglikánů, kteří přistoupili k ordinování žen. Definitivně pak potvrdil katolickou nauku a praxi jako závaznou sám papež Jan Pavel II. v apoštolském listě „*Ordinatio sacerdotalis*“ z roku 1994: „Proto, abych odstranil veškerou pochybnost ohledně tak závažné otázky, týkající se samotného božského zřízení církve, prohlašuji mocí své služby posilovat bratry (Lk 22,32), že církev nemá žádnou pravomoc udělovat ženám kněžské svěcení a že toto rozhodnutí musí všichni věřící církve mít za konečné.“

Jisté se zde nejedná o vyhlášení dogmatu jako závazné pravdy samotné víry, nýbrž o učení, které je ověřené dvoutisíciletou praxí a vychází ze svátostné symboliky, totiž reprezentace Krista v osobě

kněze a ve svátostných úkonech. Tomuto přístupu je cizí sexistická arogance ve smyslu „ženy nesmí“, nýbrž naopak pokora vůči příkladu samotného Krista, jeho apoštolů a jejich nástupců: „církev není oprávněna“. S dogmatem má ovšem takové učení společnou definitivní závaznost. A právě ta dnes není v kurzu. V církvi se jistě vedlo po dlouhá staletí bezpočet všemožných debat a „učených hádání“, avšak zatímco některé sporné otázky vyzněly do ztracena, v případech, kdy nejvyšší autorita rozpoznala ohrožení základů víry, pak rázně zakročila, jak to vystihuje okřídlené heslo „*Roma locuta – causa finita*“, Řím promluvil a záležitost tím skončila. Odlišný přístup mají v dnešní církvi ti, kdo svévolně neuznávají za uzavřené to, co se jim nelíbí, byť se jasně vysloví sám papež. Stále nacházejí nové výmluvy a okliky. Spoléhají na plynutí času a „pochod církevními institucemi“, kdy věc, která byla dříve nepřed-

stavitelná, se stane nejprve předmětem umanutého připomínání, aby se později prosadila lobbingem u povolných hierarchů. Nastolování požadavku ženského diaconátu je názornou ukázkou tohoto procesu „přivykání“ věřících, které má vytvořit předpolí pro definitivní vítězství, v tomto případě kněžství žen.

Jestliže u Madridu se bojovalo za Prahu, na synodě o Amazonii se bojovalo za Evropu. Německá veřejnoprávní televize ve zpravodajství o posynodní apoštolské exhortaci papeže Františka „*Querida Amazonia*“ (2020) představila jako jediný hlas za církev nejmenovanou paní, která v reakci na absenci diaconátu žen v papežově dokumentu rezignovaně prohlásila: „Když ani za tohoto papeže my ženy nemůžeme dosáhnout v církvi zrovnoprávnění, tak už opravdu nevím.“ Ano, o takovém zrovnoprávnění (*Gleichberechtigung*) se aktuálně vyjádřila i Tübingenská profesorka teologie s opravdu teologicky znějícím příjmením: Johanna Rahner. Razantně prohlásila, že kdo je proti zrovnoprávnění žen v církvi, stává se „rasistou“. Nedotkla se tím náhodou samotného papeže Františka?

P. Stanislav Příbyl

Doc. JUDr. Stanislav Příbyl,
Ph.D., Th.D., J.C.D.

rektor kostela Nanebevzetí Panny Marie na Karlově v Praze, promotor justitiae a soudce Metropolitního církevního soudu

Je čas konkretizovat a vzít vážně přání a požadavek sv. Jana Pavla II., který již v roce 1984 na setkání s novináři ve Vatikánu zdůraznil, že církev má být „domem ze skla“. Odůvodnil to tím, že je nutné, aby všichni viděli, co se děje a jak se církev ve vsi své šíří povolání od papeže, kardinálů, biskupů, kněží, jáhnů a laiků snaží plnit své poslání ve věrnosti Kristu a poselství evangelia. Naše nová rubrika s názvem Dům ze skla je tedy touto myšlenkou inspirována a doufáme, že vám, milí čtenáři, přinese poznání, radost, naději a o důvod víc k modlitbě za svatou církev.

DAR EUCHARISTIE

Když se v Církvi zavedla možnost svatého přijímání na ruku, zhusta se ozývaly hygienické důvody jako jeden z oprávněných „motorů“ tohoto rozhodnutí. Dnes se nám to vyostřilo ještě do užívání dezinfekce. Nezmizela však podstata SVATÉHO PŘIJÍMÁNÍ? Trocha historie na úvod: přijímání na ruku v novověku zavedli v 16. století protestanté, kteří popírali reálnou přítomnost Krista v Eucharistii a dokonce zrušili kněžské svěcení. V katolické Církvi se začalo přijímat na ruku v 60. letech 20. století nejdříve v Holandsku i přes papežovo napomenutí a pak se rozšířilo i v Belgii, v Německu a Francii. Když hrozilo schizma, papež v roce 1969 podávání na ruku povolil pro ty země, kde se už v rozporu s církevní kázní rozmohlo. Takovým způsobem došlo k povolení podávání na ruku i u nás. Od roku 1990 je někteří kněží a biskupové v rozporu s poslušností začali praktikovat, v roce 1997 biskupská konference podala žádost ke Svatému stolci a na jaře 1998 bylo věřícím svatě přijímání na ruku umožněno.

Když si Pán (já věřím, že na mocnou přímluvu sv. Josefa, dělníka pěstouna Páně) povolal důstojného otce Filipa M. Antonína Štajnera III. O.P., mnozí říkali: je dobře, že jeho nesnesitelná muka způsobená nesením těžké nemoci skončila. Ale mnozí (včetně mne) se ptají: co bude dál? Kdo dál se bude obětovat za to, co má být katolíkům nejcennější? Přes dvacet let připoután na lůžko nesl obět na oltář za úctu k Eucharistii. Neúcta k Eucharistii patří k smrtelným nebezpečím naší doby, výrazně větším než jaderné války nebo pandemie, proti nimž ale vedeme přímo křížácké výpravy (kam se hrabou ty historické co do důsledků osobní připravenosti k oběti a sebezáporu, ba přímo zapomenutí na svou lidskost a lidská práva!). Jestliže se Eucharistie nestane

Foto: Stanislav Pospisil / Člověk a Víra

středem našeho života, pak se náš život řítí do záhuby. A můžeme si to buď přiznat nebo neefektivně popírat, ale tak nebo tak je finále zřejmé, na Krista zapomeneme. A na to nenajdeme žádnou omluvu či výmluvu. Prostě – chce to návrat na správnou trasu, tu, která vede ke spáse, a to skrze lásku k Bohu a lidem. Bohu díky, možnost obrácení je tu stále, dokud dýcháme...

Při Římskokatolické farnosti v Ořechu vznikl Spolek Jindřicha Šimona Baara (jsborech.cz), krásný počin. Ještě dnes vzpomínají v Ořechu na kazatelské umění J. Š. Baara. Vyrostl do formátu vzorného duchovního řečníka; jeho slovo jadrné, upřímně řečené, osobním životem podložené. Baar nikdy nebyl vzdálen životu, jeho obzorem nebyla jeho spisovatelská pracovna a jistě nekázal nečasově. Tím méně byl vzdálen duchovnímu vanutí, jež zachycoval u oltáře

v jednotlivých úsecích liturgického roku. Když přišel Popelec a v chrámě zaznívaly vážné a tklivé melodie křížových cest a postních písní, jeho ústa prosila s apoštoly, kteří se přibližovali k Velkému pátku: „Přidej nám víru.“ Značná část Baarových promluv vyvěrá z bolestného prožívání doby, v níž počíná systematické odkřesťanování lidu a počátek neblahého zhmotaření a nesmírně velké mravní bídy. V této úzkosti si Baar napsal na okraj svých prací poznámku — vyznání, se kterým také vstupoval na kazatelnu před své farníky: „Toužím po tom, abych měl lid věřící. Z kořene víry vyrostou všechno ostatní.“ Kéž se toto vyřčené stane bolestí našich pastýřů a kéž nás to nutí ke konkrétní odpovědi s touhou po svatosti, k níž je každý z nás povolán. Ale kéž to taky bereme vážně!

–zd–